

Dövblinde Torbjörn ryter ifrån

6 november 2023

Foto: Torbjörn Svensson, Sophie Petersson

Tvåbarnspappan Torbjörn Svensson beviljades dövblindtolk vid ett jubileum på sin gamla skola i Hässleholm samt vid sin sons födelsedagsfirande på Laserdome i Helsingborg. I tolkbokningen angav Torbjörn Hässleholm C samt Helsingborg C som startplatser för respektive uppdrag, för att få ledsagning från stationen till aktuell plats. En sträcka på ungefär 500 meter vardera. Ledsagningen är något som alltid ingått i tolkuppdragen tidigare, men nu tvärvänder Tolkcentralen och menar att ledsagning inte längre ingår.

Det känns som att Tolkcentralen har slutat jobba för oss, att de struntar i att vi måste ha varandra. Vad händer?! Jag blev irriterad, frustrerad och undrade varför säger Torbjörn i en intervju med Teckenrapport.

Tolkcentralens enhetschef Veronika Larsson svarade i ett mail till Torbjörn:

Här kommer svar på din fråga om varför vi inte längre kan ledsaga från stationen till uppdraget. Tolkcentralens uppdrag enligt 8 kap. 7 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), förkortad HSL, är att utföra tolkning för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade. Tolkcentralen ansvarar inte för hjälpmedel, så som ledsagning, som en kommun inom regionen har ansvar för enligt 12 kap. 5 § HSL.

Ledsagningen från Hässleholm C till skolan skulle alltså bokas separat via kommunen. Torbjörn bokade istället tolk för kommunikation med busschauffören från stationen till skolan, varpå han fick ett nej från Tolkcentralen, som menade att det räknades som ledsagning.

Okej, då vill jag veta om ni menar att det inte räknas som kommunikation när jag vill prata med en hörande busschaufför? Tolkcentralen svarade aldrig mig på den frågan, berättar Torbjörn.

Den 25 oktober fick Torbjörn träffa Veronika personligen, efter ett krav från hans sida. Veronika förtydligade under mötet att ledsagningen innebär stora ekonomiska kostnader, som egentligen är kommunens ansvar.

Jag upplevde inte att hon lyssnade på mig, att hon sa saker som inte är sanna. Till

exempel som att det är jättedyrt för tolkcentralen att lägga timmar på ledsagning, vilket också leder till att andra dövblinda går miste om tolktimmar, berättar Torbjörn.

Jag brukar boka tolken fem minuter före och efter ett uppdrag för att lösa ledsagningen, det är en väldigt kort tid och jag vet att jag inte får använda tolken till ledsagning vid exempelvis promenader utan att det måste ske i anslutning till ett tolkupdrag. Det ska ingå i en tolkbokning och den lilla ledsagningen behöver jag för att kunna lösa min delaktighet, tillägger Torbjörn.

Torbjörn har 40 timmars ledsagning varje månad från Helsingborgs kommun, som han prioriterar till tillfällen när han tar promenader, handlar mat eller spelar golf. Att behöva använda dessa timmar till korta 500-meters transportsträckor som från Helsingborgs C till Laserdome, tycker Torbjörn är rena vansinnet. Han skriver på sin Facebook-sida att han känner det som att Region Skåne "slängde in mig under bussen, med hjärta och själ".

Torbjörn uttrycker: Det finns ingen chans att kommunen jobbar med så korta ledsagningar. Då tänker Tolkcentralen att de kan fakturera kommunen för timmarna men jag vet att kommunen inte vill det för att det är för dyrt.

Torbjörn är också orolig att sådana fakturor från Tolkcentralen till kommunen ska påverka hans nuvarande ledsagningstimmar negativt.

Torbjörn funderar vidare, hur det ska gå för dem som inte har beviljats ledsagning via kommunen, sådana som Sophie. Hur ska de kunna ta sig dit där dövblindtolken finns om de inte har rätt till ledsagning? Ett onödigt moment 22 som uppstår när kommuner och regioner inte kan samarbeta, som resulterar i mer utanförskap för dövblinda.

Dövblinda idag har svårt att beviljas ledsagning från sina respektive kommuner, något som Sophie Petersson upplevt. Hennes 20 ledsagningstimmar per månad drogs bort när hon flyttade till Linköping. Anledningen var att en ny ansökan måste göras när man flyttar till en ny kommun. Den nya ansökan som Sophie gjorde avslogs och hon står idag helt utan ledsagning. Anledningen till avslaget var att Sophie antas kunna klara sig själv i hemmet och att hon klarar att jobba på heltid. Sophie menar att ja, hemma klarar hon sig, ledsagningen behöver hon utanför hemmet och på arbetsplatsen.

Från Höganäs kommun har Torbjörn 20 timmars kontaktperson i månaden, som enbart används till tid med barnen. Timmar som förut varit fler men som minskats. Torbjörn överklagade beslutet till förvaltningsrätten, som avslog överklagan och står på kommunens sida. Torbjörn anmälde kommunen till IVO för misskötsel, men anmälan avslogs då de hänvisade till förvaltningsrätten. Torbjörns yngsta son Hugo, 7 år, frågade Torbjörn "Vill de inte att vi ska ses, pappa?".

Tolkcentralen måste sluta ändra på reglerna av ekonomiska skäl och i stället jobba uppåt och påverka politiker och tjänstemän så att de kan fixa mer pengar. Fem minuter här och fem minuter där, blir till slut fler regler och mer begränsningar. Jag vill inte leva så, jag måste vara delaktig i samhälle, jag måste få känna att jag får tolk för jag har *rätt* att få tolk och jag har *rätt* att få vara en del av samhället, avslutar Torbjörn.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com